

מנווה שלום ללטרון – בעקבות דמותו ומנהיגותו של אריאל שרון

מחוז תל אביב

כתיבה: אביה מאדי

עריכה ועיבוד: זיוה בן ברוך, חדווה בן סיני ורונית בין

עריכה לשונית: אפרת חבה

"הייתי כבר בקרבות קשים, תחת אש ובסכנת חיים, אבל אף פעם לא הרגשתי שאני קרוב למות כמו בלטרון. פשוט ראיתי את המוות מול העיניים"

(מתוך כתבה במעריב)

רעיון מרכזי

אריאל (אריק) שרון (נולד ב-26 בפברואר 1928, ה' באדר תרפ"ח, ונפטר ב-11 בינואר 2014, י' בשבט תשע"ד) היה ראש הממשלה ה-11 של מדינת ישראל (בשנים 2001-2006), שר בממשלות ישראל, חבר כנסת מטעם סיעת הליכוד, מייסד ויושב ראש מפלגת קדימה. לפני כניסתו לחיים הפוליטיים, היה שרון מפקד חטיבת הצנחנים ומקים יחידה 101. הוא נודע בפעולות התגמול שעליהן פיקד. שרון ידוע אף כאלוף פיקוד הדרום אשר הכריע את הטרור ברצועת עזה בתחילת שנות השבעים. במלחמת יום הכיפורים, חצה עם אוגדתו את תעלת סואץ והביא למפנה העיקרי במלחמה. נשיא המדינה שמעון פרס ספד לאריאל שרון ואמר: "אריק שרון היה מנהיג גדול ונועז. מצביא משכמו ומעלה. הוא אהב את עמו. עמו אהב אותו. הוא היה בונה ארצנו ומצביא חילונינו. הוא זה שהפך את מלחמת יום הכיפורים מתבוסה אפשרית לניצחון מפתיע. הוא לא ידע פחד" (הספד הנשיא שמעון פרס בהלווייתו של אריאל שרון).

מנהיגותו של אריאל שרון אופיינה בכך שהיה איש חזון, בעל כריזמה, אשר לא ידע פחד והיה ביכולתו ולסחוף רבים אחריו. לאורך השנים, במהלך הקריירה הצבאית שלו וכמנהיג פוליטי, הוביל שרון מהלכים מדיניים וקיבל החלטות גורליות אשר עוררו התנגדות בקרב חלקים בציבור הישראלי ושנותרו שנויות במחלוקת עד היום.

בסיוורנו, התלמיד יגדיר מיהו מנהיג ויתוודע לקווים בדמותו של אריאל שרון ובמנהיגותו – כראש הממשלה ה-11 של מדינת ישראל, כאיש משפחה, כמנהיג ללא חת וכלוחם ומפקד לדוגמה.

תיאור המסלול

המסלול מתחיל בסמוך לכניסה ל**נווה שלום (1)** מכיוון בית העלמין. נרד במתניות לכיוון צפון בשביל המסומן בסימון של **שביל ישראל (2)**.

נמשיך בשביל צפונה עד לרחבה ב**מפגש שבילים (3)**. נמשיך בשביל ישראל צפונה. הדרך מתרחבת ל**שביל ג'יפים ומשם עולה לחורבות מבצר לטרון (4)**, שממנו אפשר לראות את מנזר השתקנים. מהמבצר הצלבני נחזור לשביל ישראל ונעלה בו צפונה אל אתר יד לשריון נחצה את הכביש בצומת המרומזר ונמשיך צפונה בשביל ישראל. נכנס אל יד לשריון ונבקר במבנה **המשטרה הבריטית (5)** ונסיים את היום בחניון האוטובוסים שבמקום.

פרטי מסלול

חבל ארץ: הרי

יהודה

אורך המסלול: 3

ק"מ

נקודת התחלה:

נווה שלום

נקודת סיום: יד

לשריון – לטרון

עונה מומלצת:

אביב, קיץ, סתיו

מגבלות: ירידה

בתחילת המסלול

דרגת קושי: בינוני

נגישות: אינו נגיש

ציוד נדרש: כובע,

3 ליטר מים ונעלי

הליכה

אתרים בתשלום:

אתר יד לשריון,

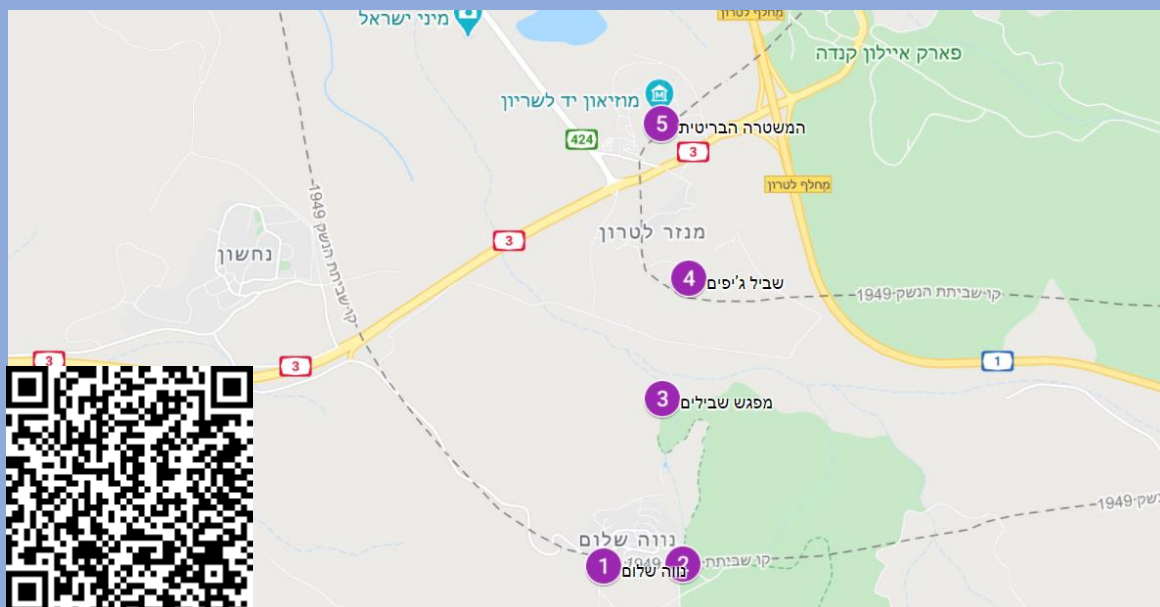
<https://yadlashi>

[/ryon.com](https://ryon.com)

אין הכרח להיכנס

לאתר עצמו.

מפת המסלול

תיאור האתרים שבמסלול:

בית העלמין של נווה שלום (1): נווה שלום יישוב מעורב בו דרים: יהודים, נוצרים ומוסלמים. היישוב הוקם בשנת 1970 באמצע הדרך בין ירושלים לתל אביב על אדמת מנזר לטרון. חלק מחזונו של אריאל שרון היה ליצור מצב אידיאלי של שלום. יישוב זה מראה שאפשר לחיות אחרת ואפשר לחיות בשלום.

שביל ישראל היורד מנווה שלום (2+3): בשביל ישראל ההולך בחלקו ביער הנטוע ובחלקו בינות לשדות, לכיוון לטרון, נעמוד על ערכי מנהיגות באמצעות משחקים והפעלות ודרך היכרות עם הקרב הקשה על הדרך לירושלים שבו לחם שרון ובו הוביל את חייליו ונפצע.

מפגש שבילים + המנזר הצלבני (4): מפגש השבילים נמצא בנקודה החולשת על השטח ושהייתה מוקד הקרבות על לטרון, שבהם השתתף אריאל שרון. חורבות המנזר הצלבני לטרון נמצאים בסמוך למנזר השתקנים. המבצר הוקם כחלק ממערך הגנה על הדרך לירושלים. ונקרא: "לה טורון דה שבלייה" (Le toron des chevaliers), כלומר, "מגדל האבירים". במלחמת העצמאות שכנה במבצר עמדה של הלגיון הירדני, שכוחות צה"ל ניסו ללא הצלחה לכבושה בקרבות לטרון. שרידי העמדה ניכרים בשטח וסביבה נראות עד היום תעלות קשר ירדניות. האתר נכבש במלחמת ששת הימים.

משטרת לטרון (5): תחנת משטרה בריטית שהוקמה בשנת 1940 בלטרון על ידי שלטונות המנדט הבריטי. התחנה שלטה על הדרך מתל אביב לירושלים. על פי תוכנית החלוקה היה אזור לטרון בשטח המדינה הערבית. ב-18 במאי 1948 השתלט הלגיון הערבי על בניין המשטרה הבריטית, ששלט על הכביש היחיד המקשר את אזור השפלה לירושלים והיה לפיכך בעל חשיבות אסטרטגית בקרב על ירושלים. בין 25 במאי ו-18 ביולי 1948 התנהלה במקום סדרה של קרבות עזים בין חטיבות ההגנה וצה"ל לבין הלגיון הערבי שבהם ניסתה ישראל לכבוש את משטרת לטרון, אך נכשלה. אריאל שרון לחם **בקרבות בלטרון**, נפצע קשה מאוד ובנס נשאר בחיים.

[הקלד כאן]

טבלת פעילות – מהלך יום השדה

מקום הפעילות	נושא הפעילות	תיאור הפעילות	דגש מיוחד	זמן	ציוד מיוחד
תחילת מסלול אחרי ירידה מהאוטובוס נקודה (1) – בית העלמין בנווה שלום	משחק גיבוש	כללי המשחק : ארבע פעולות לפי ארבע מילים, מי שמתבלבל יוצא מהמשחק. חמשת התלמידים האחרונים שנשארים במעגל הם אלו שמנצחים. מנחה או תלמיד עומד באמצע המעגל. עליו להצביע על אחד המשתתפים ולומר מילה. כשהוא אומר "קוואבנגה", המשתתף שעליו הצביע צריך להגיד את שמו. כשהוא אומר "שווארמה", על התלמידים להסתובב כלפי אותו תלמיד כשידיהם מעל הראש בצורת חץ, והתלמידים היושבים מימינו ומשמאלו צריכים לעשות תנועת קילוף כלפי התלמיד שהוא השווארמה. כשאומר "פילון", על התלמיד לעשות תנועה של חדק, ועל התלמידים שמימינו ומשמאלו לעשות לו אוזני פיל (להעביר את היד מעל הראש שלהם לכיוון ראשו של הפילון).	יש לחלק את התלמידים לחוליות בתחילת היום, עוד לפני היציאה מבית הספר, כדי שיהיה אפשר לתת להם ניקוד.	20 דק'	
נקודה (2) שולחנות פיקניק על שביל ישראל	תכונות המנהיג	חלק את התלמידים לחוליות. תן לכל חוליה את הטקסטים המצורפים (נספח 1) ובקש מכל חוליה לדלות מהטקסטים תכונות או כישורים המאפיינים מנהיג. דיון: דון במליאה בשאלות אלו :	בדיון חשוב להדגיש : למנהיגות פנים רבות, ואין סגנון מנהיגות אחד דומה לאחר. למשל, למפקד תחנת משטרה יכולים להיות מאפייני מנהיגות שונים מאלה של מנהל מפעל גדול או של ראש	20 דק'	נספח 1: טקסטים על מנהיגות

		מועצת התלמידים העירונית (כושר קבלת החלטות מהירה, חשיבה יצירתית, יכולת שיפוט, תקשורת בינאישית מעולה, קריאת המצב ואלתור, רוח הנעה וכו.). יש להבחין בין תכונותיו האישיות של המנהיג לבין סגנון המנהיגות שלו. למשל, יכול מנהיג להנהיג בכישרון רב אומה גדולה, אך לנהוג בצורה לא מוסרית בחייו האישיים. ההיסטוריה רצופה בדוגמות למנהיגים בעלי תכונות אישיות שליליות שהובילו את המונהגים לאסונות ולהצלחות (החל בעת העתיקה: נירון, שהיה שליט מטורף ושבזמן מלחמה שיפץ את ארמונו במקום לדאוג לנתיניו, וקליגולה, שהכריז שהוא אל ולא התעסק בענייני המדינה ודרש שלא יפריעו לו במרוצי הסוסים ושהיה נהתן. וכלה בהיטלר שהרג אנשים על רקע אנטישמי וגזעי ובמוסוליני, בסטאלין ועוד). מנהיגות נבחנת בהתאמה שבין הסגנונות למצב. למשל, מפקד בשדה הקרוב יידרש להפעיל מדיניות סמכותית, בעוד המנהיג נדרש	אילו תכונות וכישורים המאפיינים מנהיגים הוזכרו בטקסטים? האם יש תכונות הכרחיות למנהיג? אם יש, מה הן? האם יש תכונות שימנעו מאדם להיות מנהיג? מהן? אילו תכונות וכישורים נדרשים ממנהיג בחברה דמוקרטית?		
--	--	--	---	--	--

		להפעיל מדיניות מנהיגותית דמוקרטית יותר – תלוי באיזו מדינה. ➤ האופנים השונים שבהם המנהיג בוחר לנהוג בסיטואציות ההנהגה השונות הם העושים אותו למנהיג טוב או למנהיג גרוע, למנהיג מוסרי או לא מוסרי וכו'. ➤ בסיכום הדיון, רצוי להדגיש שהנהגה של בני נוער (מש"צים, מועצת תלמידים, תנועות נוער) גם היא דורשת כישורים שונים ומגוונים, ולכן בני נוער שונים יכולים למלא תפקיד זה.			
נספח 2: אירועים בחיי שרון נספח 3: כרטיסיות מידע	20 דק'	יש לוודא שהתלמידים הבינו את המשימה.	כל חוליה מקבלת כרטיסיות (נספח 2) ובהן פירוט נושאים עיקריים בחייו של אריאל שרון. על הקבוצה לסדר את האירועים על פי סדרם הכרונולוגי. קבוצה שמסיימת ראשונה זוכה בניקוד. אחרי סידור הכרטיסיות, כל קבוצה מקבלת קטע מידע (נספח 3) על אחד האירועים בחייו של אריאל שרון וצריכה לתכנן את הצגת המידע בפני יתר הקבוצות בצורה המעניינת ביותר. הקבוצה שתציג בצורה הכי מעניינת תזכה בניקוד. המורה יספר לתלמידים על אירועים באחרית ימיו של שרון,	תחנות בחייו של אריאל שרון	נקודה (3) מפגש שבילים

			משנת 2005, כולל הנושא של גוש קטיף.		
יש לנהוג במשנה זהירות באזור המנוח שכן יש במקום בורות פתוחים. חשוב להיצמד לשביל המסומן		בנקודה זו, אפשר לערוך תצפית אל הנוף כדי להבין את מהלך קרבות לטרון ואת הקשיים שאיתם התמודדו המפקדים והלוחמים בתוואי השטח ובהיותם חשופים לעיני האויב. יש לאפשר לתלמידים לנהל את המשחק. בסוף המשחק, חשוב לקיים דיון על מנהיגות בקבוצה.	מעמידים את כל הקבוצה במעגל וכולם אוחזים בחבל ששני קצותיו קשורים. על הקבוצה לבחור מתנדב שילך על החבל לכל אורכו בעזרת חבר בעוד יתר החברים אוחזים בחבל. המטרה היא להשלים סיבוב הליכה על החבל בלי ליפול. דיון : מה הייתם צריכים לעשות כדי להצליח במשימה? מי הוביל את המשימה? האם היה חשוב שיהיה מוביל למשחק? אילו תכונות היה צריך המוביל לגלות כדי לרתום אליו את הקבוצה?	הפסקה למשחק	נקודה (4) מנוח צלבני ומנוח לטרון
נספח 4: דף משימה נספח 5: מפת אזור הקרבות	20 דק'	להקציב 10 דקות בלבד למילוי הדף על ידי התלמידים. הקבוצה הראשונה שתמלא נכונה את המילים החסרות תזכה בניקוד.	כל חוליה מקבלת דף משימה להשלמת מילים בנושא קרב לטרון (נספח 4). לאחר מכן המורה יספר את סיפור הקרב, יראה תמונות של הקרב ומפת אזור הקרב מ-1948 (נספח 5).	סיפור קרב לטרון	נקודה (5) לפני חציית הכביש

נקודה (6)	מעגל של"ח	סיכום היום	שאלות לדיון :
משטרה בריטית	סיכום	התלמידים יושבים במעגל ומקיימים דיון באמצעות שאלות מנחות. אחרי הדיון, המורה יפזר רגשונים (אימוג'ים, נספח 6) על הרצפה ויבקש שכל תלמיד ייקח רגשון וישמור אותו. המנחה ישאל את התלמידים מה זוכרים מהיום ויערוך סקירה קצרה על הנושאים שהוזכרו במהלך היום. על כל תלמיד לספר למה בחר ברגשון מסוים ולציין דבר אחד שלמד היום.	1. אילו תכונות מרכזיות הקשורות באריאל שרון הזכרנו היום? (הובלה, איש של משפחה, מגלה אחריות, דבק במטרה וכו') 2. במה נושא המנהיגות קשור לחיי היומיום שלכם? חשוב שכל התלמידים ישתתפו, יבטאו את רגשותיהם וידברו במליאה.

נספחים

נספח 1: טקסטים בנושא מנהיגות

משל יותם

הלוך הלכו העצים למשווח עליהם מלך.

ויאמרו לזית : מלכה עלינו.

ויאמר להם הזית : החדלתי את דשני אשר בי יכבדו אלוהים ואנשים והלכתי לנוע על העצים.

ויאמרו העצים לתאנה : לכי את מלכי עלינו.

ותאמר להם התאנה : החדלתי את מתקי ואת תנובתי הטובה והלכתי לנוע על העצים?

[הקלד כאן]

ויאמרו כל העצים אל האטד : לך אתה מלוך עלינו.

ויאמר האטד אל העצים :

אם באמת אתם מושחים אותי למלך עליכם בואו חסו בצלי,

ואם אין, תצא אש מן האטד ותאכל את ארזי הלבנון.

(שופטים ט, ח-טו)

◀ מה מאפיין מנהיגים לפי המקור?

נשיאים מוסריים – פחות או יותר, מאת ריצ'רד ברק

לדידם של כמה פוליטיקאים, להגדרה של מנהיג מוסרי קשר קלוש ליושר אישי, יראת אלוהים, נאמנות לבן או בת הזוג או נורמות עסקים מפקפקות. הם טוענים שמנהיג מוסרי הוא אדם המשתמש בסמכויות שמקנה לו תפקידו הרם כדי להנהיג מדינה המכוננת אידיאלים ארציים, מפיתה בעם השראה ומעודדת את החברה לגילוי גדולה.

לינדון ג'ונסון לא היה מופת לנאמנות בחיי הנישואים, אך זכה להערצה על מנהיגות אפקטיבית שבמידה רבה נבעה מיכולתו לתמרן במאבקים פוליטיים מלוכלכים. פרנקלין רוזוולט, הנשיא שרבים רואים בו את המנהיג המוסרי האפקטיבי ביותר של אמריקה במאה זו, לא היה דמות מופת בחיי הפרטיים. היתה לו פרשיית אהבים חשאית שנמשכה שנים עם לוסי מרסר, מזכירתו לשעבר. לעומתם קרטור, שאיש מעולם לא העמיד בסימן שאלה את יושרו, לא הצליח לתרגם זאת להישגים. ("הארץ", 28.9.1998)

◀ מה צריך לאפיין מנהיגים לפי המקור?

הנסיך הקטן, מאת אנטואן דה סנט אכזיפרי

- הנני רוצה לראות את שקיעת החמה... אם על המלך טוב, יצווה נא לשמש כי תשקע.

- לו ציוויתי על אחד מאלופי לדאות כפרפר מפרח לפרח, לחבר מחזה תוגה או להפוך לעוף ים, ואילו נמנע אותו אלוף מלמלא אחר פקודתי – במי משנינו יהיה האשם – שאל המלך, באלוף או בי?

- בד! השיב הנסיך בתוקף.

- נכון! קרא המלך – יש לדרוש מכל אדם רק מה שידו מגעת לעשות. רק על יסודות התבונה ייכון השלטון. אם תצווה על בני עמך להטיל עצמם הימה – יקומו ויתמרדו. רשאי אנוכי לדרוש משמעת, משום שפקודותיי מתקבלות על הדעת.

- ושקיעת השמש שלי! הזכיר הנסיך הקטן.

[הקלד כאן]

- ראה תראה את השקיעה אשר ביקשת, ואנוכי אדרוש זאת בכל תוקף. אך בהתאם לחוכמת הממשל שלי, רצוני להמתין עד שיהיו התנאים נוחים לכך.

- אימתי יקום הדבר! שאל הנסיך הקטן.

המלך הציץ בלוח העיתים ואמר:

- הדבר יהיה בקרוב... בשעה... עוד הערב, סמוך לשעה 7:40, ואז תראה במו עיניך איך מצייתים לי וממלאים אחר פקודותי!

◀ מה צריך לאפיין מנהיגים לפי המקור?

הצפרדעים מבקשות להן מלך, משלי איזופוס

הצפרדעים סבלו מן ההפקרות שבתוכן ושלחו שליחים אל זאוס שישים עליהן מלך. ראה זאוס את תמימותן והשליך להן בול עץ לתוך האגם. תחילה נבהלו הצפרדעים מעוצם המכה וצללו אל תחתית האגם. אולם אחר כך, כשהיה העץ מונח בלי תנועה, עלו למעלה והחלו לזלזל בו והגיעו לידי כך שעלו וישבו על גביו. הצטערו הצפרדעים שהן מקופחות, בהיות להן מלך כזה, ובאו שנית אל זאוס וביקשו ממנו שיחליף להן את השליט באחר הואיל והקודם הוא נרפה ביותר. כעס עליהן זאוס ושלח להן נחש מים שתפסן וטרפן.

◀ מה צריך לאפיין מנהיגים לפי המקור?

נספח 2: אירועים בחייו של אריאל שרון

1928 – נולד בכפר מל"ל

1948 – פיקד על פלוגת חיל רגלים בחטיבת אלכסנדרוני

1953 – הקים והוביל את יחידת הקומנדו המיוחדת 101

1969 – התמנה לאלוף פיקוד הדרום

1981 – התמנה לשר ביטחון

2002 – הכריז על מבצע חומת מגן ועל מבצע דרך נחושה שסייעו לפורר את תשתיות הטרור ביהודה ושומרון

נספח 3: קטעי מידע

1948 – פיקד על פלוגת חיל רגלים בחטיבת אלכסנדרוני

בשנת 1945, הצטרף שרון להגנה, ובשנת 1947 שימש נטר במשטרת היישובים העבריים. לבקשת הוריו, שכעסו על השתתפות הפלמ"ח בסזון, לא התגייס לפלמ"ח. על פי עדויות של אנשי אצ"ל והגנה, השתתף שרון בסזון הקטן והיכה חברי אצ"ל ולח"י. שרון הכחיש זאת.

במלחמת העצמאות, שירת כמפקד מחלקה בחטיבת אלכסנדרוני ונפצע בקרבות לטרון. שרון שרד את הפציעה רק בקושי, בין השאר הודות ליצחק מודעי. לימים נטען שלפציעה ולקרבת הייתה השפעה מעצבת על חייו. לאחר החלמתו, המשיך להילחם והשתתף בין היתר במבצע דני ובקרבות כיס פלוג'ה.

1953 – הקים והוביל את יחידת הקומנדו המיוחדת 101, שביצעה פעולות תגמול מעבר לגבול

בשנת 1953, נקרא שרון להקים את יחידה 101 כיחידה שתהיה מסוגלת לבצע פעולות בעומק שטח האויב, ובעיקר לערוך פעולות תגמול להתקפות הפדאיון שיצאו מרצועת עזה ומיהודה ושומרון. לשרון ניתנה אפשרות להקים את היחידה מהיסוד והוא בחר את פקודיו. תחת פיקודו, הייתה יחידה 101 ליחידת הקומנדו הראשונה של צה"ל שהתמחתה הן בסיוור ושדאות הן בפעולות חבלה ותקיפה בעורף האויב. יחידה זו הנחילה לכלל צה"ל תורות לחימה וטקטיקות מתקדמות והדגישה ערכים, כמו דבקות במטרה ואחוות לוחמים. היא מקצעה את תחום חיל הרגלים והיחידות המיוחדות.

היחידה ביצעה פעולות תגמול בעורף האויב בתגובה לפיגועים של מסתננים פלסטינים, בהן הפשיטה על מחנה הפליטים אל-בורייג' שברצועת עזה, הפשיטה בשלג ללב חברון ב-21 בדצמבר 1953 ופעולת קיביה.

1969 – התמנה לאלוף פיקוד הדרום

ברצועת עזה, שבשליטת ישראל, לא שרר שקט ביטחוני. משתפי פעולה עם ישראל נרצחו לאור יום, ופועלים מעזה חששו לצאת לעבודה בישראל מחשש לנקמת ארגוני הטרור. בשנת 1970, נרצחו בפעולות טרור 128

עובדים ו-13 חיילים, ונפצעו 500 עובדים ו-120 חיילים. בשנים 1971-1973, נרצחו בפעולות טרור ישראלים שיעברו ברצועת עזה עם הוריהם. האירוע גרם הלם בקרב הציבור בישראל והביא לשינוי המדיניות ברצועה.

1981 – התמנה לשר ביטחון

בשנת 1982, יזם שרון, באישור הממשלה, את מלחמת לבנון הראשונה, שהחלה כ"מבצע שלום הגליל" – מבצע צבאי לביעור ארגוני הטרור הפלסטינים שבדרום לבנון, שם הקים אש"ף מובלעת ("פתחלנד") שאיימה על תושבי הגליל.

המלחמה נפתחה בשישה ביוני 1982 בעקבות התנקשות בשגריר ישראל בלונדון, שלמה ארגוב, שהביאה את ישראל לפגוע במתקני אש"ף בלבנון ובעקבות זאת למטחי קטיושות עזים שנפלו במרכז העיר קריית שמונה ולכל אורך גבול הגליל. על פי הכרזת בגין בכנסת, הוגבל המבצע לכניסת כוחות צה"ל עד 40 ק"מ צפונה מקו הגבול עם לבנון, מרחק הגדול מטווח הקטיושות של ארגוני הטרור. בפועל, פעל צה"ל הרחק מקו זה והגיע עד ביירות, בירת לבנון, במטרה לחסל את קיומו של אש"ף בלבנון.

2002 – הכריז על מבצע חומת מגן ועל מבצע דרך נחושה, שסייעו בפירור את תשתיות הטרור ביהודה ושומרון

שרון ניסה להפחית את כוחה של הרשות הפלסטינית באמצעים שונים, להראות את הקשר בינה לטרור ולעורר דה לגיטימציה כלפיה בעולם. כחמישה חודשים לאחר בחירתו (בעשרה באוגוסט 2001), יזם שרון את סגירת משרדי הרשות הפלסטינית, האוריינט האוס, בירושלים. עם זאת, בתקופת כהונתו הגיע גל הטרור לשיאו, דבר שהתבטא בעיקר בפיגועי התאבדות, דפוס פעולה לא חדש בסכסוך הישראלי-פלסטיני, אבל השימוש בו הגיע לרמות חסרות תקדים בשנים 2001-2002. אחרי תקופה של הבלגה יחסית, גם אחרי הפיגוע בדולפינריום, שהפתיעה את השמאל ואכזבה את תומכיו בימין, נקט שרון מדיניות של הסלמה מבוקרת והפעיל סיכולים ממוקדים. מדיניות זו לא הועילה בהפחתת פיגועי ההתאבדות. לבסוף, אחרי הפיגוע במלון פארק במרס 2002, ואחרי שבחודש זה (אשר כונה "מרס השחור") נרצחו למעלה מ-120 אזרחים וחיילים ישראלים, החליטה הממשלה בראשותו על כיבוש השטח שבשליטת הרשות הפלסטינית (שטחי A) במבצע חומת מגן. מבצע זה ומבצע דרך נחושה שבא אחריו סייעו בפירור תשתיות הטרור ביהודה ושומרון והצליחו להוריד את מספר ההרוגים בפיגועים במידה משמעותית ולמתן את התחושות הקשות שהביא ההרג היומיומי במרס 2002.

אחרי שזכה בבחירות בשנת 2003, הקים שרון ממשלה עם מפלגת שינוי וללא החרדים. בדצמבר 2004, הוא נשא את נאומו המפורסם בכנס הרצליה ובו הודיע לראשונה על תוכנית ההתנתקות ועל החלטתו לסיים 38 שנות כיבוש ישראלי ברצועת עזה, על אף שבעבר נקט בקו תקיף נגד הטרור והיה זה שהורה על התנקשות בחייו של מנהיג החמאס השייח' אחמד יאסין. בתקופה זו, גברו החשדות נגד שרון בפרשת "האי היווני" ונגד בנו גלעד, שקיבל לכאורה שוחד בפרשה זו. אך ביוני 2004, סגר היועץ המשפטי לממשלה, מני מזוז, את התיק. בנו האחר, חבר הכנסת עמרי שרון, הורשע בעסקת טיעון ונידון לתשעה חודשי מאסר בפועל, אלו הופחתו אחר כך לשבעה.

כדי להבטיח את יישום ההתנתקות, צירף שרון את מפלגת העבודה לממשלה בתחילת 2005. פינוי רצועת עזה וצפון השומרון התבצע בקיץ של אותה וגרם זעזוע בליכוד. מורדי הליכוד מיררו את חייו של ראש הממשלה.

ב-20 בנובמבר 2005, יצר שרון את "המפץ הגדול": הוא הודיע על פרישה מהליכוד והקים את מפלגת קדימה עם חברי כנסת ושרים מהליכוד ומהעבודה. על פי הסקרים, הודעתו זיכתה את מפלגתו בכ-40 מנדטים.

ב-18 בדצמבר 2005, לקה שרון באירוע מוחי ראשון, אך התאושש ממנו כעבור כמה ימים. רופאיו הורו לו לערוך צנתור בליבו כדי לתקן פגם מולד, אך בינואר 2006, עקב שבץ מוחי חמור ודימום תוך מוחי חריף, נכנס שרון לתרדמת שממנה לא קם. הוא הלך לעולמו ב-2013.

לטרון

לטרון שוכנת בצומת הדרכים שבין _____, עמק איילון והרי יהודה. בשנים שלפני הקמת המדינה, שימשה מחנה משטרה _____ ומחנה מעצר, שבו הוחזקו עצורים יהודים. במלחמת העצמאות, התחוללו במקום _____ קשים על פריצת הדרך _____, ובסופם נותרה לטרון בידי _____. היא שוחררה רק במלחמת _____ הימים.

השם לטרון נגזר, כנראה, משיבוש שמו של המבצר _____ שעמד במקום – לה-טורון דה שבלייה (מבצר האבירים). מיקומה האסטרטגי של לטרון, בצומת שבה _____ הכביש לירושלים לשתי דרכים – דרך מעלה בית חורון ודרך שער הגיא – גרם לכך שהייתה לנקודת _____ לכיבוש ירושלים. במלחמת העולם _____ כבשו הבריטים את לטרון, ובעת מאורעות 1936-1939, הם הקימו במקום את בניין המשטרה. הבניין מכונה _____ "טיגרט", על שמו של המהנדס _____ שתכנן את כל מבני המשטרות שקמו אז _____. מבצר לטרון נועד לחלוש על _____ ועל הכבישים לירושלים.

מחסן מילים

השפלה, קרבות, הירדנים, מפתח, הראשונה מתפצל, מבצר, בארץ, האנגלי, לירושלים, עמק איילון, הצלבני, בריטי, ששת.

פתרון למורה:

לטרון שוכנת בצומת הדרכים שבין השפלה, עמק איילון והרי יהודה. בשנים שלפני הקמת המדינה, שימשה מחנה משטרה בריטי ומחנה מעצר, שבו הוחזקו עצורים יהודים. במלחמת העצמאות, התחוללו במקום קרבות קשים על פריצת הדרך לירושלים, ובסופם נותרה לטרון בידי הירדנים. היא שוחררה רק במלחמת ששת הימים.

השם לטרון נגזר, כנראה, משיבוש שמו של המבצר הצלבני שעמד במקום, לה-טורון דה שבלייה (מבצר האבירים). מיקומה האסטרטגי של לטרון, בצומת שבה מתפצל הכביש לירושלים לשתי דרכים – דרך מעלה בית חורון ודרך שער הגיא – הביא להיותה נקודת מפתח לכיבוש ירושלים. במלחמת העולם הראשונה, כבשו הבריטים את לטרון, ובעת מאורעות 1936-1939, הם הקימו במקום את בניין המשטרה. הבניין מכונה מבצר "טיגרט", על שמו של המהנדס האנגלי שתכנן את כל מבני המשטרות שקמו אז בארץ. מבצר לטרון נועד לחלוש על עמק איילון ועל הכבישים לירושלים.

נספח 5: תיאור קרבות לטרון למדריך

ב-14 במאי, פינו הכוחות הבריטיים את לטרון. מחלקה של הלגיון הוסיפה להחזיק במשטרת לטרון. ב-15 בחודש, פינו כוחות צבא ההצלה את גזרת לטרון-שער הגיא, ואילו כוחות הלגיון שבאו להחליפם נערכו מצפון לכביש בית חורון. גזרת לטרון נותרה שתי יממות בידי כפריים מקומיים ומתנדבים בדווים.

בלילות ה-16 וה-17 במאי, כבשו חיילי גבעתי והראל את לטרון ואת דיר איוב כדי לאפשר מעבר אספקה לירושלים בכביש שלרגליהן (מכבי ג'). בשל ליקויים מנהלתיים, הגיעה לעיר רק משאית אחת נושאת תחמושת (שיירת היתום).

בשחר ה-17 במאי, החל הלגיון להיערך בגזרת לטרון, ובליל ה-18 במאי, הצליחה שיירה של 18 משאיות לעבור לירושלים. בליל ה-20 במאי, נעשה ניסיון לכבוש את לטרון כדי להוריד את שיירת מבצע הראל מירושלים, אולם האש העזה הכשילה את ההתקפה הישראלית, ובכך החל המצור על ירושלים.

עם פרוץ הקרבות, לא הייתה בידי ההגנה עתודה מטכ"לית של ממש שתסייע במקומות תורפה. ב-15 במאי, הוחלט להקים במהירות חטיבה משורינת ראשונה (חטיבה 7). החטיבה כללה את גדוד השריון א' (73), ובו משוריינים תוצרת תעש וזחל"מים, ושני גדודי חי"ר (71 ו-72), שלוקטו מיחידות שונות ושצורפו אליהן עולים חדשים אשר הגיעו זה עתה. סגל הפיקוד הורכב בעיר ממדריכי הקורסים של אגף ההדרכה ומחניכיו.

ב-20 במאי, לאחר לבטים רבים, הורה ראש הממשלה לחטיבה לפרוץ את הדרך לירושלים (מבצע בן נון) ולהזרים אליה אספקה ותגבורת. החטיבה רוכזה באזור חולדה-נען, ומשימתה בשלב הראשון הייתה כיבוש עמדות האויב בלטרון, השתלטות על הכביש באזור לטרון-שער הגיא, ומשם, דרך קריית ענבים, לפתוח בהתקפה משולבת עם חטיבת הראל לעבר רמאללה. בשל קשיי התארגנות והצטיידות, ביקש המטכ"ל לדחות את המבצע ככל האפשר, אולם ראש הממשלה נענה לקריאות העזרה הנואשות מירושלים והסכים לדחות את ההתקפה ב-24 שעות בלבד. כדי לסייע להתקפה, הוחש לחולדה גדוד 32 של חטיבת אלכסנדרוני. בינתיים תגבר הלגיון את כוחו במידה ניכרת, והחל מ-23 במאי החזיק מתחם מוגן ובו 2,300 חיילים ומאות מתנדבים וכפריים חמושים, ולהם סיוע ארטילרי ושריון.

להתקפה יועדו שני גדודים: על גדוד 32 הוטל לכבוש את הכפרים לטרון ועמואס ואת משטרת לטרון ולהשתלט על אזור לטרון; על גדוד 72 הוטל להשתלט על האזור שמדרום לכביש הראשי, לכבוש את בית ג'יז ולאבטח את האגף הימני של גדוד 32, אגב כיבוש הגבעות שבין בית ג'יז לדיר איוב. הכוח הנותר היה אמור להעביר שיירת האספקה בכביש הראשי לקריית ענבים מיד לאחר כיבוש לטרון.

נוכח היתרון האסטרטגי של הלגיון ועדיפותו בכוח לוחם ובנשק, היה סיכוי להצלחה רק בהתקפת לילה. אולם, בשל תקלות שונות, התאחרה ההתקפה. גדוד 32 הגיע לעמדות ההיערכות עם שחר, ומחוסר סיוע ארטילרי מספיק לא יכול להסתער לאור היום ונאלץ לסגת. חלק מכוחותיו נלכדו בוואדי טחון. גדוד 72 הותקף והופגז כשהתקרב לאזור בית סוסין ונסוג. מהשעה 10 בבוקר, התמקד הקרב בניסיונות ההיחלצות של חיילי גדוד 32 שנלכדו בשטח גלוי ונחות. אבדות צה"ל היו כבדות:

[הקלד כאן]

74 הרוגים (54 מגדוד 32) פצועים רבים ושישה שבויים. למרות הכישלון, החליט הפיקוד העליון לבצע התקפה נוספת על מתחם לטרון. כהכנה להתקפה השנייה, נכבשו הכפרים בית ג'יז (26 במאי) ובית סוסין (ליל 28 במאי) והוקמה מפקדת חזית שהוכפפו לה כל כוחות צה"ל בירושלים ובדרך אליה. גדוד 32 הפגוע הוחזר לחטיבתו, ובמקומו סופח לחטיבה 7 גדוד 52 של גבעתי.

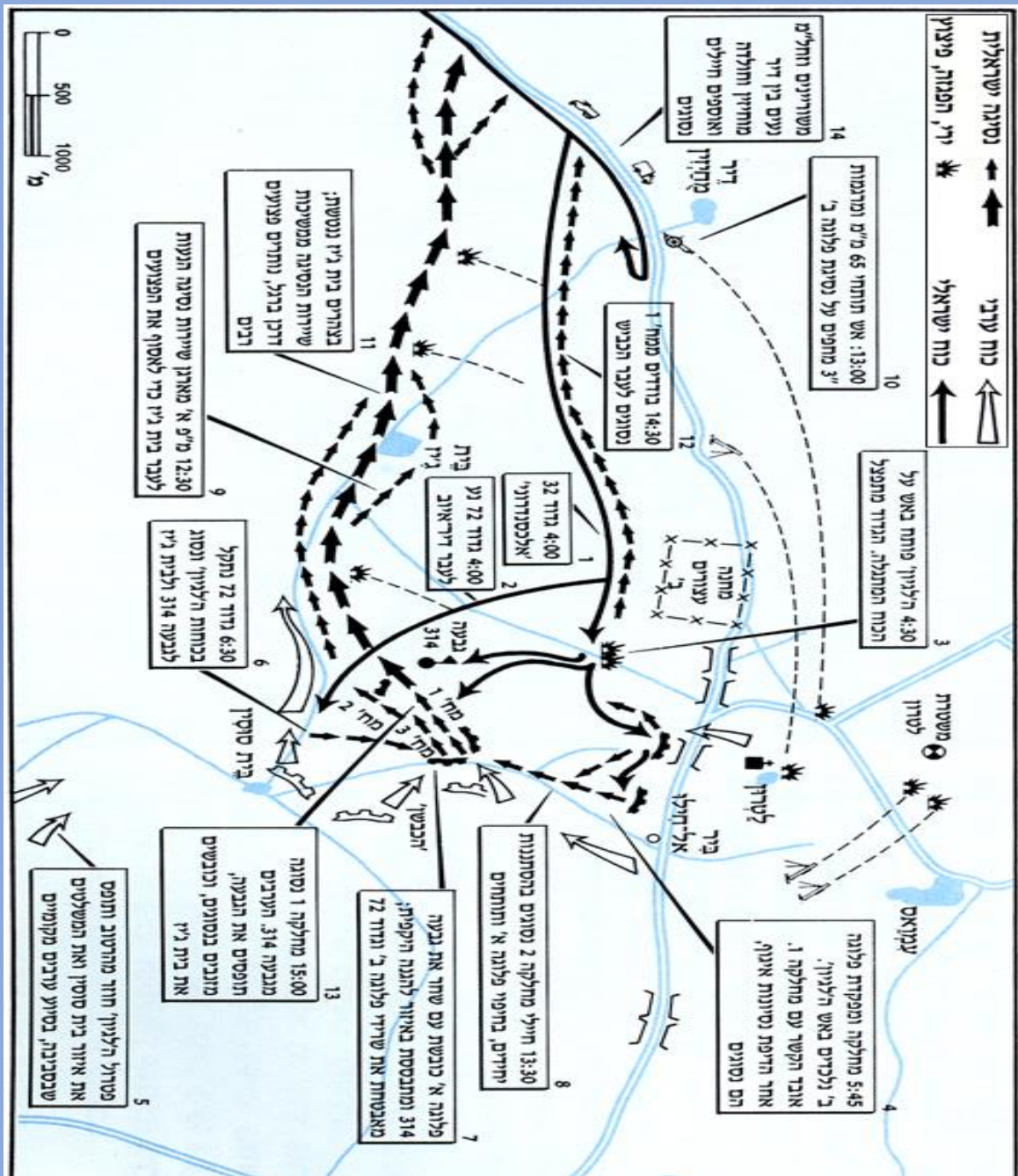
בלילה שבין ה-30 ל-31 במאי, יצאו הכוחות להתקפה שנייה על לטרון. תוכנית ההתקפה דמתה בקוויה הכלליים לראשונה, אלא שבגזרה המערבית נועד לפעול הפעם צוות קרב גדודי, שכלל משוריינים וזחל"מים מגדוד 73, ועליו הוטל לכבוש את מצודת המשטרה ואת הכפר לטרון ולרתק את חורשות המנזר. בגזרה המזרחית, פעלו שתי פלוגות מגדוד 52 ופלוגה מגדוד 72. הוטל עליהם לבצע שלוש התקפות גדודיות בזו אחר זו בלילה אחד, ולמעשה לכבוש את כל הגזרה המזרחית של מתחם לטרון.

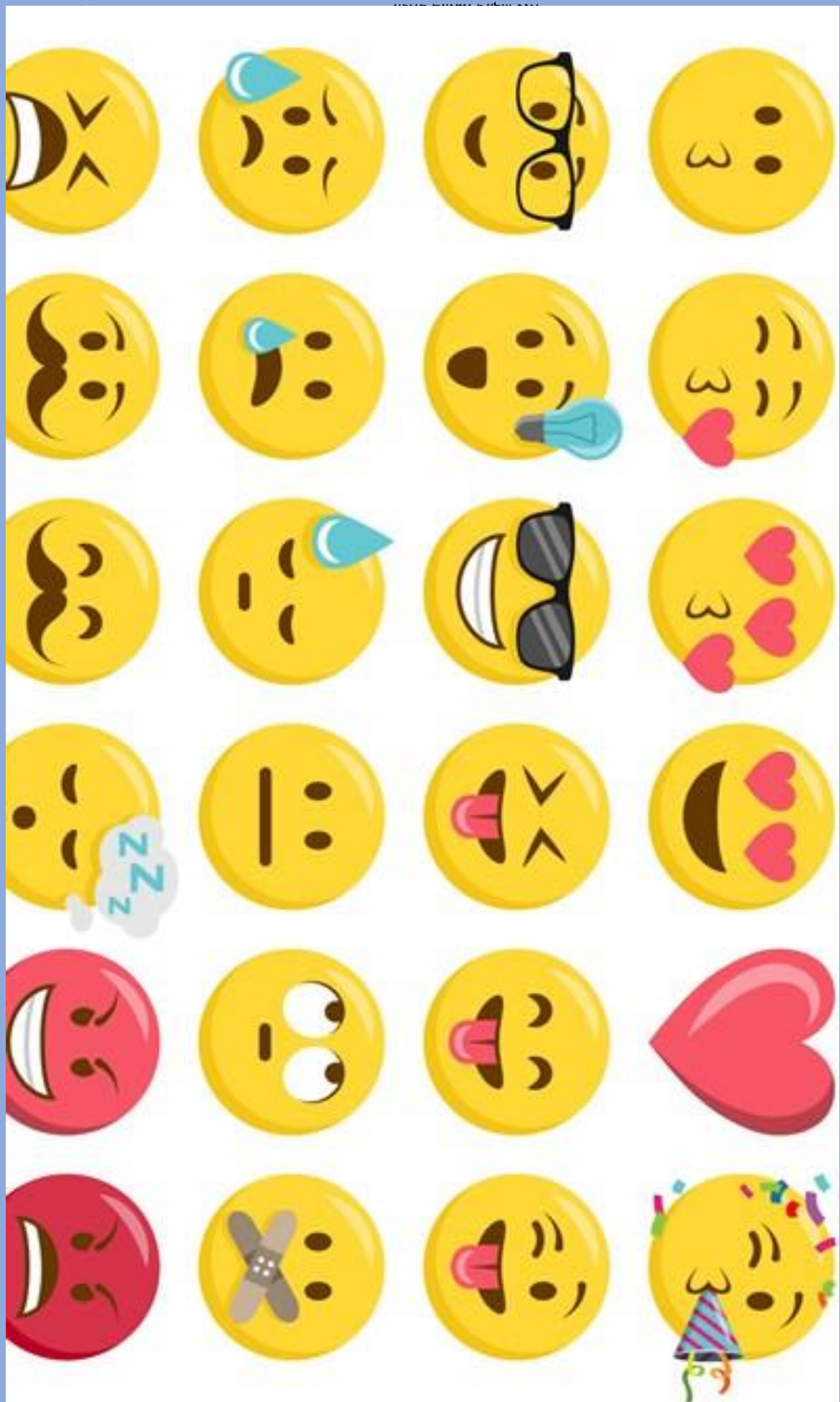
ההתקפה על משלט נבי איוב נהדפה, וההתקפה על רכס התותחים הופסקה עוד לפני שלב ההסתערות. כל הכוח נסוג לעבר שער הגיא. הפעולה בגזרה המערבית בוצעה כמתוכנן בשלושה ראשים: כוח ב' (שלושה משוריינים ומחלקת חי"ר) ריתק את חורשות המנזר. כוח ג' (שלושה משוריינים ומחלקת חי"ר) הגיע לכפר לטרון וריתק אותו. כוח א' (הכוח העיקרי, שכלל פלוגת שריון על זחל"מים) הצליח לפרוץ אל חצר משטרת לטרון. חיילי הלגיון שהיו בבניין התגוננו בכוח רב: כמה זחל"מים נפגעו בפגזים שנורו מעבר עמואס והכוח התוקף סבל אבדות. כוח העתודה הופעל, אולם עלה על מצבור מוקשים ויצא מכלל פעולה. כשהתברר כי לא יצליחו לפרוץ לתוך הבניין, נסוגו שרידי הכוח התוקף. בחצר המשטרה ובסביבתה נותרו 31 הרוגים וארבעה זחל"מים.

תיעוד מהקרב

יעקב בוגין היה טירון שגויס יומיים לפני הקרב על לטרון. ב-24 במאי 1948, יצא לדרך מבצע בן נון, שמטרתו הייתה להשתלט על מוצב משטרת לטרון שבו החזיקו חיילי הלגיון הירדני. ביום המבצע, התקבץ כוח גדול של חילות רגליים בליווי כלי רכב משוריינים בקיבוץ חולדה הסמוך. על אריאל שרון הוטל להוביל את כוח החלוץ, ובוגין היה חייל בפלוגת החוד.

עם הגעת הכוח ללטרון, נפתחה אש לעברם. בוגין נפצע זמן קצר לאחר תחילת הקרב, והלסת שלו רוסקה לחלוטין. הפלוגה שלו קיבלה הוראה לסגת, אבל כיוון שנפצע הוא נשאר בשטח, ורק עם שחר ניסה גם הוא לסגת. במהלך הנסיגה, הוא נתקל בשרון ששכב פצוע. אף שהיה פצוע בעצמו, ואף שמאות חיילי לגיון התקרבו אליהם, תמך בוגין בשרון והלך איתו בייסורים ובקצב איטי מאוד לעבר חולדה. למזלם, חלף במקום כעבור זמן קצר כלי רכב צה"לי משוריין, וכך הם ניצלו.

[הקלד כאן]

מנווה שלום ללטרון- בעקבות דמותו ומנהיגותו של אריאל שרון

הרחבות נוספות על קרב לטרון בקישורים :

1 [קרב לטרון](#), מתוך : ויקיפדיה

2 [קרב לטרון](#), מתוך : אתר מעריב

3 [קרב לטרון](#), מתוך : news.walla

[מנהיגותו של אריאל שרון](#) – ניתוח המנהיגות של אריאל שרון, מאת ד"ר מיכל חמו

[קרב לטרון, עדות אישית](#) – סיפורו של קרב לטרון מפיהם של חיילים שלחמו בקרב עם אריאל שרון

[יד לשריון](#) – אתר זיכרון והנצחה לחיילי חיל השריון אשר נפלו בקרבות על ירושלים ובלחימה על הארץ ובהגנה עליה – חלק ממורשת הקרב שרצה אריאל שרון להנחיל לבני הנוער.